

WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH

INSTYTUT POLITOLOGII

ul. Koszarowa 3, bud. 2/3
51-149 Wrocław

tel. +48 71 375 50 59

fax +48 71 375 50 59

wns.ipol@uwr.edu.pl | www.politologia.uni.wroc.pl

Wrocław, 11 maja 2018 r.

Uchwała nr 82/2018
Rady Instytutu Politologii
Uniwersytetu Wrocławskiego
z dnia 11 maja 2018 r.

**w sprawie nadania stopnia naukowego
doktora habilitowanego**

Na podstawie art. 18a ust. 11 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jednolity: Dz. U. z 2016., poz. 882 z późn. zm.), Rada Instytutu Politologii uchwala, co następuje:

§ 1. Nadaje się **Pani dr Joannie Szczepaniak – Sienniak** stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauk o polityce, w specjalności polityka społeczna.

Uzasadnienie:

Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów na podstawie art. 18a ust. 5 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2016 r. poz. 882 i 1311) powołała 7 lutego 2017 r. komisję habilitacyjną w składzie:

Przewodniczący komisji: prof. dr hab. Konstanty A. Wojtaszczyk,

Recenzenci: dr hab. Bożena Balcerzak-Paradowska, dr hab. Wojciech Nowiak, dr hab. Katarzyna Zamorska

Członkowie komisji: dr hab. Bożena Organiściak-Krzykowska, dr hab. Dorota Moroń

Sekretarz komisji: dr hab. Marta Makuch

w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Joanny Szczepaniak-Sienniak, w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o polityce.

Postępowanie zostało wszczęte w dniu 10 listopada 2017 r. Dr Szczepaniak-Sienniak w dokumentacji przekazanej do Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów jako podstawę wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego wskazała osiągnięcie naukowe w postaci jednotematycznego zbioru publikacji *Polityka społeczna państwa wobec dysfunkcjonalności i deinstytucjonalizacji rodziny w Polsce po 1989 roku*. 21 marca 2018 r. zostały opublikowane opracowane przez Recenzentów recenzje. Trzy recenzje posiadały konkluzje pozytywne. Posiedzenie komisji habilitacyjnej odbyło się w zaplanowanym terminie: 13 kwietnia 2018 r.

Dorobek naukowy dr Joanny Szczepaniak-Sienniak oceniony został przez Recenzentów oraz Członków Komisji pozytywnie.

Dr hab. Bożena Balcerzak-Paradowska podkreśliła, że wskazany przez Habilitantkę cykl publikacji jest rezultatem studiów i analiz nad uwarunkowaniami funkcjonowania i przemianami polskiej rodziny oraz polityki państwa w tym zakresie. Szeroko zarysowany zakres zainteresowań znalazł „przełożenie” na węższy obszar zagadnień, wokół których dr Szczepaniak-Sienniak skupiła uwagę, czyli problemach dysfunkcjonalności i deinstytucjonalizacji rodziny w powiązaniu z polityką społeczną wobec tych problemów. Zagadnienie następstw dysfunkcjonalności rodzin jakim jest sieroctwo społeczne, stanowiące wyzwanie dla publicznych podmiotów polityki społecznej jest kontynuacją wcześniejszych zainteresowań naukowych Habilitantki, które na kolejnym etapie pogłębia, co przyczynia się do poszerzenia wiedzy w tym zakresie. Na uwagę zasługują liczne krytyczne rozważania Habilitantki oraz przedstawienie propozycji rozwiązań praktycznych mających na celu likwidację zidentyfikowanych nieprawidłowości w opiece kompensacyjnej oraz pożądanym kierunków zmian (świadczą to o aplikacyjnym charakterze prac – zaliczanych nie tylko do badań podstawowych, ale i badań stosowanych). W analizach i studiach, jak wskazuje Recenzentka, większa uwaga została położona na skutkach dysfunkcjonalności rodzin, w mniejszym – na przyczynach tego zjawiska. Tym zagadnieniom Habilitantka powinna poświęcić więcej uwagi. Identyfikacja przyczyn jest podstawą tworzenia rozwiązań o charakterze profilaktycznym,

zapobiegawczym. Pogłębiona analiza przyczyn pozwoliłaby dostrzec powiązania między oba nurtami zainteresowań badawczych Habilitantki: dysfunkcjonalnością i deinstytucjonalizacją rodziny. Podstawą prowadzonych analiz są w większości opracowaniach dr Szczepaniak-Sienniak dane zastane (literatura przedmiotu, dane statystyczne, akty prawne, dokumenty etc.). W mniejszym stopniu prace wiążą się z pozyskiwaniem danych pierwotnych (poprzez własne badania empiryczne). Dane zastane są podstawą pogłębionej analizy prowadzonej w oparciu o wykorzystane metody statystyki opisowej i ekonometrii. Przykładem własnych badań empirycznych są badania sondażowe zrealizowane na terenie Wrocławia (technika PAPI i CAWi oraz FGI). Jak wskazuje Recenzentka zbiór publikacji pogłębia wiedzę na temat polityki podmiotów publicznych. Natomiast pozostały dorobek Habilitantki skazuje na utrzymującą się aktywność i systematyczność w pracy naukowo-badawczej. Zasięg publikacji mają jednak wymiar krajowy, stąd dr hab. Bożena Balcerzak-Paradowska zwraca uwagę na brak dla publikacji sumarycznego impact factor według listy Journal Citation (JCR), brak liczby cytowań według bazy Web of Science (WoS), czy brak indeksu Hirscha. W konkluzji Recenzentka wskazuje na rzeczywisty wkład Habilitantki w rozwój nauki o polityce, w szczególności nauki o polityce społecznej. Na szczególne uznanie zasługują nowatorskie wątki (koncepcja społecznej odpowiedzialności rodziny i jej implikacje dla polityki rodzinnej oraz zasadność i możliwości realizacji zasady pomocniczości w ramach polityki społecznej i rodzinnej. Prace Habilitantki wnoszą istotny wkład w rozwój wiedzy i mają znaczenie aplikacyjne. Prace cechuje aktualność i trafność podejmowanej problematyki. Na tej podstawie Recenzentka wnosi o nadanie dr Joannie Szczepaniak-Sienniak stopnia doktora habilitowanego.

Dr hab. Wojciech Nowiak oceniając pozytywnie dorobek Habilitantki stwierdził, że wybrany temat habilitacji wyczerpuje znamiona habilitacji. Jest niezwykle istotny z punktu widzenia zachodzących po 1989 r. zmian systemowych o nieoczekiwanych i niekorzystnych konsekwencjach społecznych. Habilitantka wybrała jako przedmiot naukowej eksploracji rodzinę, która w wyniku zmian systemowych, została szczególnie osłabiona. Sam wybór tematu jest świadectwem umiejętności w zakresie dokonywania wyborów naukowo istotnych tematów badań. W odniesieniu do przedmiotu badań, która stanowi podstawę oceny, według Recenzenta dr Szczepaniak-Sienniak dokonuje prawidłowego podziału na okresy charakteryzujące politykę państwa po 1989 r. W swojej analizie dysfunkcjonalności rodziny Habilitantka koncentruje się na problemach opiekuńczo-wychowawczych rodzin, których skutkiem jest sieroctwo społeczne. Na uwagę zasługuje, w opinii Recenzenta, fakt podjęcia próby wypełnienia luk dotyczących podstaw teoretycznych, umożliwiających konceptualizację, operacjonalizację i instytucjonalizację badań dotyczących określonych dysfunkcji rodzin, sieroctwa społecznego czy pieczy zastępczej. Według Recenzenta drugi istotny przedmiot analiz opracowań stanowiących osiągnięcie naukowe jest deinstytucjonalizacja rodziny oraz skutki i wyzwania tego procesu dla polityki społecznej państwa. Recenzent podkreślił, że Habilitantka wykazuje się znajomością literatury naukowej oraz szkół metodologicznych nawiązujących do problematyki badawczej. Dr hab. Wojciech Nowiak wskazuje, że Habilitantka za najważniejsze kryteria, w analizie podjętych problemów, przyjmuje jedne z podstawowych zasad ustroju demokratycznego – decentralizację i subsydiarność. Stąd perspektywa kluczowa dla nauk o polityce. Recenzent stwierdza, że lektura artykułów pozwala na satysfakcjonującą ocenę. Autorka wyraźnie określa przedmiot rozważań, formułuje pytania, hipotezy lub tezy, swoją analizę omawianych zjawisk poprzedza ustaleniami pojęciowymi, których konsekwentnie się trzyma. Język prac jest komunikatywny i precyzyjny. Recenzent jednoznacznie stwierdza, że dr Joanna Szczepaniak-Sienniak posiada niekwestionowane osiągnięcia naukowe. Prawidłowo przedstawiła cel naukowy prac stanowiących zbiór publikacji i osiągnięte wyniki wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania. Habilitantka udowodniła, że posiada umiejętności w zakresie samodzielnego prowadzenia warsztatu badawczego, potrafi też go twórczo rozwijać. Dr hab. Wojciech Nowiak ocenia całłościowy dorobek bardzo pozytywnie i tym samym popiera wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Joannie Szczepaniak-Sienniak.

Dr hab. Katarzyna Zamorska zwróciła uwagę na porządek badawczy Habilitantki, bowiem zarówno artykuły, jak i rozdziały w monografiach tworzą spójną całość. Habilitantka ma rozeznanie w dorobku polityki społecznej jako nauki, a jednocześnie jest krytyczną obserwatorką polityki prowadzonej od lat. 90. Recenzentka wyraziła, że drobną wątpliwość budzić może druga z hipotez („znaczące ograniczenia w polityce społecznej państwa, po 1989 roku, przyczyniły się do pogłębienia deinstytucjonalizacji rodziny, czego głównym przejawem jest spadek dzietności do poziomu niegwarantującego zastępowalność pokoleń”). Według Recenzentki spadek dzietności ma o wiele bardziej złożone przyczyny. Recenzentka podkreśliła, że strona merytoryczna publikacji składających się na cykl jest poprawna. Habilitantka z uwagi na problemy badawcze bazuje na krajowych źródłach, jednak mogłaby w większym stopniu w warstwie teoretycznej odwoływać się do dorobku literatury światowej. Zwraca jednak uwagę fakt, że teksty przedłożone do recenzji są obszerne i analityczne, wyróżnia je

rzetelna kwerenda literatury przedmiotu oraz częste wykorzystanie materiału empirycznego. Jak podkreśla dr hab. Katarzyna Zamorska: „należałoby jednak szerzej odwołać się do różnych teorii stosowanych w badaniach nad polityką rodzinną”. Habilitantka wykorzystuje podejścia: indukcyjne, deskryptywno-eksplanacyjne oraz normatywne. Także w pracy bazowała na badaniach własnych. Z metod badawczych w artykułach Habilitantka korzysta z: historycznej, porównawczej oraz analizy instytucjonalno-prawnej. W konkluzji końcowej Recenzentka stwierdza dokonując oceny całościowej, że zarówno dorobek naukowy, dydaktyczny, jak i organizacyjny dr Joanny Szczepaniak-Sienniak wykazują cechy istotne i progresywne. Naukowo wykazuje się konsekwencją w doborze tematów, a ciągłość zainteresowań naukowych pozwala na podnoszenie kompetencji zawodowych. Wkład Kandydatki w rozwój nauki, mimo że nie o charakterze przełomowym, to jednak jest wynikiem podjętej dyskusji z poglądami i stanowiskami. Co tym samym prowokuje do dialogu i zmian w nauce. „Poziom dojrzałości naukowej dr Joanny Szczepaniak-Sienniak uznaje za podstawę do uzyskania statusu samodzielnego pracownika naukowego”. Tym samym wnosi o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Po jawnym głosowaniu Komisja habilitacyjna przedłożyła Radzie Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego uchwałę i wniosek: o nadanie dr Joannie Szczepaniak-Sienniak stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk społecznych, w dyscyplinie nauk o polityce, specjalność polityka społeczna.

Uzasadniając przedmiotową uchwałę Komisja wskazuje, że Habilitantka ma osiągnięcie naukowe w świetle art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późn. zm.). Przedstawiony przez dr Joannę Szczepaniak-Sienniak dobór cyklu publikacji powiązanych tematycznie: *Polityka społeczna państwa wobec dysfunkcjonalności i deinstytucjonalizacji rodziny w Polsce po 1989 roku* w ocenie Komisji jest trafny. Komisja dostrzega też rozwój, jaki nastąpił w pracach Habilitantki, polegający na stopniowej, ale widocznej przewadze podejścia analitycznego nad deskrypcyjnym. Brak monografii związany jest z faktem, że obszar badań Habilitantki jest bardzo dynamiczny. Dorobek mieści się w dyscyplinie nauk o polityce w specjalności polityka społeczna, jest ukierunkowany na politykę rodzinną. Dorobek jest politologiczny ze względu zarówno na obszar badań, jak i przez warsztat, który Habilitantka stosowała.

Komisja uznaje, że wkład do nauki o polityce, w tym polityce społecznej, jest znaczny – obok usystematyzowania pojęć i problemów, nastąpiło także pogłębienie rozpoznania niektórych zjawisk. Mamy do czynienia z nowatorskim podejściem do badanego problemu (rozumienie polityki rodzinnej, rodziny). Szczególny wkład jest widoczny poprzez badanie kwestii pieczy zastępczej. Na uwagę zasługuje metoda analityczno-ewaluacyjna zastosowana przez dr Szczepaniak-Sienniak. Komisja jest zgodna, że w dorobku zastosowana została poprawna konceptualizacja pojęć, język wypowiedzi jest klarowny, jednocześnie nie tracący na naukowości.

Metody badawcze są zróżnicowane, ale jasno sformułowane i prawidłowo wykorzystane. Habilitantka korzysta z wielu źródeł krytycznie podchodząc do zawartych w nich treści. Jedyną uwagę, którą można sformułować, to że większym stopniu Habilitantka mogła skorzystać ze źródeł zagranicznych. Na pochwałę i uznanie Komisji zasługuje organizacja i udział w konferencjach (zwłaszcza międzynarodowych). Zaleceniem Komisji jest zintensyfikowanie działań w celu publikacji artykułów w językach obcych.

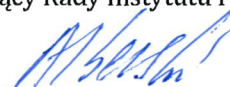
Na podstawie powyższego, w ślad za pozytywną opinią Komisji habilitacyjnej, Rada Instytutu Politologii podjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego dr Joannie Szczepaniak - Sienniak.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Rada Instytutu Politologii głosowanie tajne. Uchwałę przyjęto większością głosów.

Uchwała Rady jest prawomocna.

Przewodniczący Rady Instytutu Politologii

dr hab. Robert Alberski prof. nadzw.

